

KRATKOČASNIK

glasilo Osnovne šole Primoža Trubarja Laško

šolsko leto 2017/18, 2. oktober 2017, številka 7, letnik VI

»Če je bilo v šoli karkoli narobe, sem bil vedno zraven«

Kako dobro poznate Marsovce in opice?

Onis se predstavi

»Laščani vedo, kje je dober sladoled, medtem ko zgodovine mesta verjetno ne poznajo najbolj«

Matejev sejem in prihod kralja Aleksandra I.

Svet leta 1927

Na obisku pri Piki Nogavički

Dolina reke Gračnice

KRATKOČASNIK, glasilo OŠ Primoža Trubarja Laško

šolsko leto 2017/18, 2. oktober 2017, številka 7, letnik VI

Odgovorna urednica: Tanja Drolec

Uredništvo: Lara Zalokar, Rina Medjić, Jakob Bezgovšek, Amelie Dejak, Miha Hrastnik, Mineja Verk, Matija Zupan, Sara Hrastnik, Adelisa Šljivar, Ema Lapornik, Leunora Abaazi, Hana Obrez, Miha Zupan, Neli Ojsteršek

Naslovnica: Sara Planko

Podlaga strani: Špela Videc

Didaktično gradivo je na voljo pod licenco
Creative Commons
Priznanje avtorstva- Nekomercialno-Deljenje
pod enakimi pogoji 2.5 Slovenija

Spletno objavo omogočila Osnovna šola Primoža Trubarja Laško

POLETNI BRALCI

»Če je bilo v šoli karkoli narobe, sem bil vedno zraven«

Tokrat so knjižničarji v Knjižnico Laško na zaključek Poletnih bralcev povabili priljubljenega slovenskega ustvarjalca Primoža Suhodolčana. Kot vedno so bili tudi tokrat otroci, še posebej najmlajši, nad njim izjemno navdušeni. In da ne bo pomote – tudi odraslim so se usta nemalokrat ob njegovih besedah raztegnila do ušes. Za šolski časopis si je vzel čas po prireditvi in povedal še marsikaj zanimivega.

Rodili ste se v Črni na Koroškem. Kakšni so vaši spomini na otroštvo?

Ne spomnim se, kako je bilo, ko sem se rodil (smeh). Vem, da sem prilezel na svet, vse ostalo bo pa moja mama bolje vedela (smeh). Moje otroštvo je bilo zelo veselo, zabavno in zelo potolčeno.

Se vam je kdaj zdelo, da je vaše otroštvo drugačno kot pri sovrstnikih? Nenazadnje tudi danes ni ravno veliko otrok, ki bi se lahko pohvalili s slavnim očetom pisateljem ...

Takrat tega še nisem tako občutil. Najbolj se mi je zdelo pomembno, da sem lahko šel v gozd, na igrišče, bazen, da smo bili cele dneve zunaj, da smo delali bunkerje ... To me je takrat zanimalo. Imel sem zelo lepo otroštvo, poleg tega je bila pri sosednji hiši kmetija. Tudi tam sem bil pečen in kuhan cele dneve. Veliko časa sem preživel z živalmi, zato je tudi veliko mojih zgodb napisanih o njih, na primer Živalske novice in vse ostalo.

Vaš oče je bil tudi učitelj. Kako ste ga videli v tej vlogi? Učiteljski otroci se nemalokrat pritožujejo, da je njihovo otroštvo zahtevnejše. Je bilo tudi pri vas tako?

Ni bil samo učitelj, ampak je bil tudi ravnatelj, kar je bilo še eno stopnjo višje. In če je bilo karkoli v šoli narobe, če je bila kakšna neumnost ali dogodivščina, sem bil vedno zraven. In potem sem moral najprej na zagovor pred tablo, potem pa še k ravnatelju. In ker je bil ravnatelj moj oče, sem dobil dvojno kazen (smeh).

Se morda spomnite kakšne zanimive prigode iz otroških ali kasnejših let?

Teh je toliko, da če bi jih začel pripovedovati zdaj, bi lahko govoril še dve leti. Res je, veliko se mi je dogajalo in še danes se mi veliko dogaja. Tega je toliko, da ne morem vsega povedati. Nekaj sem povedal tudi na nastopu za Poletne bralce. Kadarkoli je bilo nekaj novega, zanimivega, sem hotel biti zraven. In tako sem se velikokrat poškodoval. Fantje smo bili venomer skupaj in ko je bila ura ena in je bilo šole konec, smo vrgli šolske torbe v kot in odšli hitro ven. Cele dneve, do večera smo bili zunaj. Zvečer so nas pa starši postavili v vrsto, nas s cevjo oprali, da so videli, kdo je kdo (smeh), in potem so vsakega odnesli domov. Vse, kar danes govorim, je resnica in samo resnica in nič drugega kot resnica.

Najbrž je odveč vprašanje, ali ste v otroštvu radi brali. Se morda spomnite svoje najljubše knjige oziroma avtorja?

Da, zelo rad sem bral. Najraje sem bral enciklopedije, leksikone, slovarje, podatkovnike in takšne zadeve. Slovarje sem bral od začetka do konca, od črke A do črke Ž. To je super branje. Nikoli mi ni bilo dolgčas in vedno sem kaj novega izvedel, pri čemer še danes zelo rad preberem kakšen leksikon. Takrat so bile edino okno v svet knjige, saj ni bilo interneta, mobilnega telefona, računalnika, tablice, kableske ... Bil pa sem zelo radoveden.

Dandanes veliko govorimo o bralni pismenosti in o tem, da mladina premalo bere oziroma da zaradi različnih motečih dejavnikov, kot so splet, televizija, mobilni telefoni ..., sploh ne bere. A zdi se, da ta očitek ni ravno sodobna

modna muha. Vaš oče je na primer s profesorjem slovenskega jezika Stankom Kotnikom leta 1961 ustanovil Bralno značko v OŠ Prevalje. To verjetno pomeni, da so že takrat čutili potrebo po spodbujanju otrok k branju ...

Časi se spreminjajo in tudi mi se spreminjamo z njimi. Ni pomembno, kakšna oblika knjige je, ali je v elektronski obliki ali papirnata, najbolj pomembna pri vsem tem je zgodba. In če je ta dobra, ni pomembno, kakšne oblike je, kako je zapisana. Zgodba vedno ostane. In če je dobra, pritegne bralca, če ni, se lahko še tako trudiš, a ti ne bo uspelo. Nimam strahu pred elektronskimi napravami, saj se tudi moje knjige dajo dobiti v elektronski obliki.

Danes imamo Bralno značko v vseh slovenskih šolah. Na Koroškem na primer obstaja Suhodolčanova bralna značka. Zagotovo ste ponosni na to ...

Da, zelo sem ponosen na to. Čeprav sem sam osvojil tudi druge značke. Imam planinsko, plavalno značko in značko, ko sem najdlje pljunil koščico od češnje (smeh).

Vaša prva besedila so bila objavljena v osnovni šoli, in sicer v Vigredu, ki je eno najstarejših šolskih literarnih glasil. Tudi njegov ustanovitelj je bil vaš oče.

V Vigredu sem začel pisati pesmice. To so bile štirivrstičnice. Nekatero so mi objavili, nekaterih ne. Ena slednjih je bila: Drsa se krava/po ledu sred zime,/zelo se zabava,/ker 'ma zmrznjene vime. (smeh) Potem sem bil spet kregan in sem moral takoj na zagovor k ravnatelju. Takrat sem bil star približno sedem let.

Od kod črpate navdih za pisanje?

Nasvet sem dobil od očeta, in sicer da moraš po svetu hoditi z odprtimi očmi. Pa saj z zaprtimi ne moreš, ker se zaletiš v kakšen semafor ali stop znak. Življenje ima toliko zgodb, da si mi ni treba skoraj nič izmišljevati.

Vam je oče pri književnem ustvarjanju predstavljal zgled?

Da, seveda, obenem je bil tudi moj mentor, saj mi je veliko pomagal. Na kakšen način je treba oblikovati zgodbo, kaj je najbolj pomembno, kako začeti, kako zaplesti in kako končati. To sem se naučil od njega.

Po očetovi smrti ste nadaljevali njegovo delo – s tem misliva na Naočnika in Očalnika, Petra Nosa ... Od kod ste črpali ideje?

Kot sem povedal že na nastopu, sem bil prvi model za Petra Nosa. 28-krat sem si razbil glavo in 26-krat nos. Torej sem črpal ideje čisto iz svoje zgodovine. Veliko zgodb je zapisanih tudi v zvezkih, na listkih, a to bo še prišlo še na vrsto. Toliko kot se je meni dogajalo, bi lahko pisal še tri življenja in ne bom vsega napisal.

Med drugim ste sodelovali tudi pri nastajanju scenarijev za Radovednega Tačka. Tudi ta TV-oddaja za otroke in mladino je bila precej priljubljena.

Televizija in film sta bila moja velika želja in veliko veselje. Zato sem tudi pred leti napisal scenarij za novi film Košarkar naj bo. Najprej je nastala knjiga, nato sem na osnovi te knjige napisal še scenarij. Tako so po njem posneli tudi film, ki ga boste kmalu videli tudi pri vas.

Ste avtor slikanic o dveh vrhunskih slovenskih športnikih, Tini Maze in Goranu Dragiču. Zakaj ste izbrali prav njiju?

Ker sta vrhunski športnika, ker sta športnika in ker sta vrhunski (smeh). Tinina zgodba je prav posebna. Enkrat je bila na vrhu, drugič je bila spodaj. Zanimivi se mi zdijo na primer njena vztrajnost, njeno delo, nepopustljivost, želja po zmagi in uspehu. Pri Goranu je bila zgodba podobna. Vztrajno delo, kot je tudi sam povedal, je pripeljalo do tega, da je postal vrhunski košarkar. Prav zaradi tega sem izbral ta dva res dobra športnika. Takšni bi morali biti vsi ljudje.

Omeniti moramo tudi Živalske novice. Te od leta 2016 na odru uprizarjata Gledališče Koper in Slovensko narodno gledališče Nova Gorica.

Živalske novice so napisane tako, da jih lahko že takoj prestavimo na oder. Gledališčniki so naredili odlično predstavo, ki bo tudi v Velenju na Pikinem festivalu.

Doma sem imel tudi domače živali. Imel sem papagaja, ki mi je ušel, kletka pa mi je ostala. Ponoči so bili v skednju netopirji in tako smo jih šli lovit. In enega sem dal v kletko. Ko sem ga želel spustiti in sem segel z roko k njemu, me je ugriznil. Moja starejša sestra je to videla in je bila zelo zaskrbljena. Šel sem spat in ko sem se sredi noči zbudil, sem videl, kako me gleda. Prestrašil sem se, ona pa mi je rekla, da čaka, kdaj se bom spremenil v vampirja (smeh). Bil sem tudi trener morskih prašičkov (smeh). Živali so bile vedno z mano in še danes so.

Vaše delo Košarkar naj bo je izšlo leta 1994. Od takrat njegova priljubljenost ne usahne. Zanj ste prejeli veliko nagrad, med drugim tudi nagrado moja najljubša knjiga ... Obilo nagrad ste prejeli tudi za druga svoja dela. Kaj vam pomenijo ta priznanja?

Nagrade pridejo in grejo. Zgodbe pa ostanejo, živijo med bralci, ki si jih tudi zapomnijo. To je zame veliko večje priznanje kot nagrada. Ta je včasih samo list papirja. Zame je bolj pomembno, da zgodba živi med mladimi bralci, v njihovih glavah in njihovih srcih.

V tujini je običajno, da knjižne uspešnice slej ko prej dobijo tudi filmsko upodobitev. Pri nas to ni ravno v navadi. Kako je prišlo do ideje, da bi posneli film po vašem delu Košarkar naj bo? Koliko besede ste imeli pri snemanju? Ste zadovoljni s končnim izdelkom? Najbrž ste ga že videli?

Že dolgo smo se pripravljali, scenarij je bil že pripravljen. Pred tremi leti pa nam je nekako uspelo sestaviti film. Naredili so odličen film,

občinstvo se zabava, veseli, uživa, se kratkočasi in ta film sem si vedno želel narediti. Tudi sam igram v njem.

Imate glede na zanimanje javnosti za film in glede na odzive v načrtu filmsko upodobitev še katere knjige?

Če bo sreča, bomo naredili še drugi del filma, in sicer nekje drugo leto.

V vaših knjigah sta prisotna humor in akcija ... očitno je to zmagovalna kombinacija. Kakšni so vaši pisateljski načrti?

Načrtov je ogromno. Vendar mi zmanjkuje časa, da bi naredil vse, kar želim. Zato vsak dan vstanem uro prej, da ima dan potem 25 ur (smeh).

Zagotovo poleg tega, da pišete, radi tudi kaj preberete. Katero čtivo običajno postavite v ospredje? Imate morda svojega najljubšega avtorja? Kakšno delo?

Preberem vse ... Nazadnje sem bral točno dva dni nazaj recepte mojstra Lija iz kitajske restavracije na Klancu. Odločil sem se, da

bom v naslednjem življenju kuhar, ti so danes največje zvezde. Res zelo rad kuham, tudi učil sem se kuhati po kitajskih receptih. Kitajskih zato, ker je hrana hitro pripravljena.

Veliko gostujete v šolah, kjer vas učenci z navdušenjem sprejmejo. Kako gledate na ta pozitiven odziv?

Tudi jaz sem zelo vesel in zelo rad nastopam. Rad vidim odziv občinstva, mladih bralcev na določene zadeve.

Kaj bi za konec sporočili mladim?

Bodite veseli, radovedni. In uživajte v življenju.

Lara Zalokar in Rina Medjič

Foto: Rina Medjič

FOTOREPORTAŽA

Še dež se je sramežljivo umikal smehu in prijetnemu vzdušju

Rina Medjić

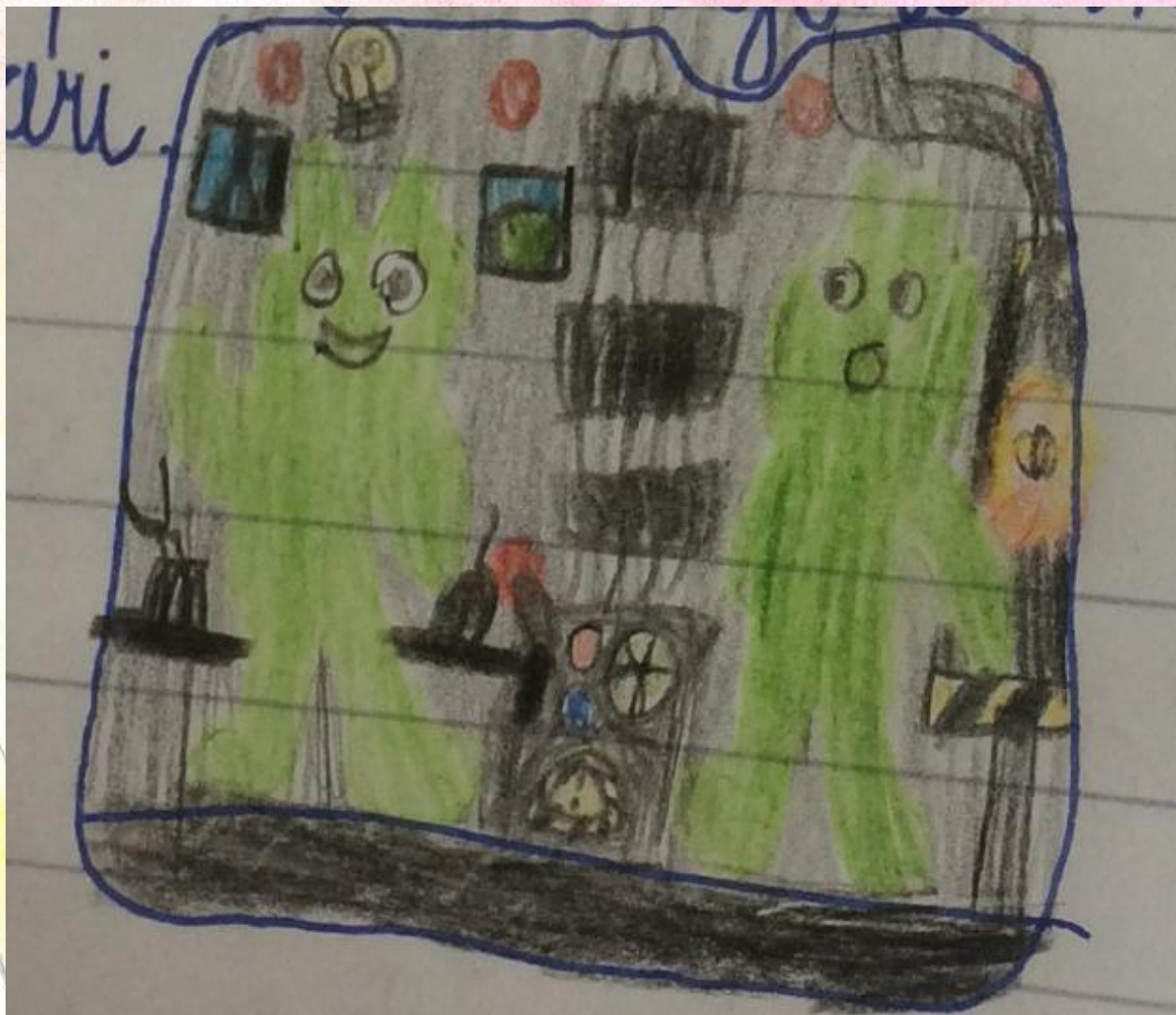
MŠ LAŠKO

Kako dobro poznate Marsovce in opice?

V 4.a-razredu smo pri slovenskem jeziku brali Lainščkovi pesmi – Zadnji dan počitnic in Dober nasvet. Po branju smo tudi sami sestavili zanimive zgodbe, ki se dogajajo v nenavadnih prostorih s posebnimi osebami.

Jakob Bezgovšek: Tovarna za Marsovce

Nekoč v vesolju je bila na planetu Marsovcev tovarna, ki ni bila čisto običajna. Bila je tovarna za Marsovce. V njej so delali vesoljske ladje, rakete in podobne stvari, ki bi jim prišle prav. Nekega dne so odleteli na Zemljo. Odšli so na smetišče po uporabne dele in se vrnili z veliko stvarmi. Tako so naredili petdeset mega robotov za delo v tovarni. Zaradi njih so naredili velemesto in postali bogati ter so vedno imeli ideje za nove stvari.

Amelie Dejak: Šola za male opice

Nekoč je bila šola za male opice. V njej so bili samo štirje razredi. V njih so bili mize iz bambusa, tabla iz zelenih listov in stoli iz lesenih palic. Zvezki so bili iz blaga, zato so vanje pisali z vodenimi barvicami. Za kosilo so imeli bananino juho, bananine cmoke in za sladico bananin sladoled. Po kosilu so opice odšle v telovadnico, kjer so rasla mogočna drevesa. Opice so se veselo igrale in gugale na vejah, dokler niso utrujeno zaspale.

Miha Hrastnik: Kinodvorana za male opice

Ljudje so mislili, da je predstava malih opic, a ko so prišli, so opice skakale po celem kinu. Vsi ljudje so mislili, da se je svet obrnil na glavo in da so kino predstavili v džunglo. Prodajalci so obiskovalcem povedali, da je kinopredstava za opice. Vsi ljudje so se spogledali in odhiteli stran. Predstava se je začela. Opice so začele skakati po kinu in trositi po tleh pokovko. Na varnostne kamere so metale bananine olupke in rjovele zaradi navdušenja, ko je bilo konec predstave. Vsi ljudje so se tresli zaradi strašnih opic, a one so bile prijazne. Opice so dirjale po kinu sem in tja. Po predstavi so odšle v živalski vrt in še danes si jih lahko ogledate. Kadar ste v Ljubljani, lahko zavijete v živalski vrt. Videli boste še veliko drugih živali.

Mineja Verk: V dvorani za male opice

V dvorani so opice uprizorile predstavo. Naenkrat so nehale plesati. Razmišljale so, kaj se je zgodilo. Ko se je ena že skoraj domislila rešitve, ni bila prava. Nekaj dni je trajalo, da so ugotovile, kaj morajo storiti. Na koncu so ugotovile, da so nehale plesati samo zato, ker je zmanjkalo elektrike.

Matija Zupan

chuewbocco

MATIJA

ONIS

Radi bi se vam predstavili

Nekateri mogoče ne veste, kaj pomeni kratica ONIS. Gre za oddelke prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom, ki omogoča učencem s posebnimi potrebami, da se lažje razvijamo na spoznavnem, socialnem in čustvenem področju.

Učenci, ki se izobražujemo v omenjenem programu, smo razdeljeni v dva oddelka. V nižjih razredih smo učenci Žiga, Iva, Luka, Neža in Erion. V višjih razredih pa smo Gašper, Klemen, Tjaša, Nikolaj in Maja. Poučujejo nas učiteljice Anita, Otilija, Alijana, Tanja, Petra, Patricija, Marija in Valentina. Večkrat nas obiščeta psihologinja Saša in socialna delavka Metka, saj zelo radi sproti rešujemo nastale težave.

Tudi pri nas imamo različne dneve dejavnosti: športne, tehnične, naravoslovne in kulturne dneve. Vsako leto pletemo venčke, se gremo kopat v Thermano, obiščemo Hišo generacij Laško, sodelujemo s Knjižnico Laško, imamo ABC-abonmajček, gremo na sankanje na Celjsko kočo, pečemo pecivo, kuhamo, šivamo ... Na koncu šolskega leta imamo ekskurzijo, ki se je že zdaj veselimo. Zraven gredo tudi starši in sorodniki.

Poleg tega sodelujemo pri srečanju gledaliških skupin osnovnih šol s prilagojenim programom, kjer se vsako leto predstavimo z novo dramsko igro. V novoletnem času pripravimo praznično igro za Društvo Sožitje in nastopimo na velikem odru Kulturnega centra Laško. Že četrto leto zapored bomo v Laško pripeljali mednarodno potujočo razstavo Igraj se z mano, ki jo bomo predstavili v matični šoli, Hiši generacij Laško in mestni knjižnici. Vsako leto se udeležimo tudi istoimenskega festivala v Ljubljani, kjer srečamo prijatelje iz cele Slovenije.

Naše letošnje geslo se glasi: »Življenje je kot mavrica.« Tudi mi smo včasih kot sonček, drugič kot oblaki ali dež, skupaj pa tvorimo lepo mavrico. Veseli bomo, če nas boste sprejeli takšne, kot smo.

Valentina Gartner in učenci

ONIS

Še nekaj utrinkov septembrskega dogajanja ...***Prvi šolski dan, 1. september.***

V letošnjem šolskem letu sta se nam pridružila dva prvošolca, zato nas je prišla pogledat navihana Pika Nogavička. Z njo smo zapeli in zaplesali ter bolj pogumno vstopili v novo šolsko leto. Nagovorila nas je tudi podravnateljica gospa Karolina Teršek in obljubila, da se bo zagotovo še oglasila.

Športni dan, 8. september.

Pohod do govške kočice. V meglenem jutru so nas prijazno sprejeli učenci in učiteljice PŠ Rečica. Nato smo pot nadaljevali proti govški kočici. Vmes smo imeli težko pričakovani postanek za malico, saj smo bili po vzponu že pošteno lačni. Na cilj smo prišli hitro, saj smo zelo pridno hodili. Pot navzdol je minila še hitreje.

Naravoslovni dan, 22. september.

Sadjarstvo Aškerc. Podrobno smo pregledali sadovnjak, našli cvetočo jabolano jeseni, se poučili o pripomočkih, orodju pri delu v nasadu, okusili slastna jabolka in jabolčni sok, se sprehodili do Aškerčevega obeležja, vrnili z vlakom do Laškega ter poskusili jabolčni zavitek, ki smo ga spekli sami. Vse v enem dopoldnevu ...

DEVETDESETLETNICA MESTNIH PRAVIC LAŠKEGA

»Laščani vedo, kje je dober sladoled, medtem ko zgodovine mesta verjetno ne poznajo najbolj«

Najbrž ni Laščana, ki ne bi poznal Tomaža Majcna. Ko smo se odločali, da bi ga povabili na intervju za šolski časopis, smo bili kar malo v precepu, katero temo bi izpostavili, saj je dejaven na res veliko področjih. A najprej smo izbrali vprašanja, povezana s preteklostjo našega mesta, pri čemer nam je obljubil, da se bo z veseljem odzval še kakšnemu našemu povabilu za sodelovanje.

Prve slovanske naselitve na današnjem območju Laškega segajo približno v leto 600. Kaj je značilno za ta čas?

V tistem času so v okolici Laškega živeli potomci Rimljanov in Keltov. Govorili so latinski jezik. Ko so prišli sem Slovani in so se srečali s temi prebivalci, so jim rekli Lahi. Po tem je tudi Laško dobilo ime. Slovani so bili zelo bojevit in so zganjali tudi teror. Tukaj so se torej naselili, mi pa smo verjetno njihovi potomci.

Kdaj so se pojavili prvi zapisi o Laškem? Kdaj se je zgodila prva uradna omemba Laškega? Kaj se je takrat zgodilo?

Laško je bilo v dokumentih prvič zapisano leta 1182. Takrat je vojvoda Otokar VI. v neki listini, kjer je pisal o kartuziji v Žičah, zapisal tudi, kakšne dajatve mora Laško dajati tej kartuziji.

Takrat je bilo torej Laško prvič omenjeno, vendar ne z današnjim imenom, ampak z nemškim Tiefer.

Letos obeležujemo tudi 790-letnico pridobitve trških pravic Laškega. Kako je leta 1227 prišlo do tega? Kakšen čas je bil to?

Vojvoda Leopold VI. je v neki listini ponovno omenil Laško, in sicer z istim namenom kot prej Otokar VI. V tej listini je tudi napisal »trg Laško«, tako da vemo, da je od takrat naprej Laško zagotovo bilo trg, lahko pa, da je bilo trg že prej.

Leta 1927 je laško dobilo mestne pravice. Zdi se, da naš kraj zaznamujejo letnice, ki vsebujejo pravljico število sedem. Kaj bi lahko povedali o tem obdobju?

Sedmica je moja domislica ... Sicer pa se je v Laškem vsako leto zgodilo ogromno stvari, tako da bi lahko uporabili katerokoli število. Leta 1927

je res dobilo mestne pravice. Kralj Aleksander I. Karađorđević je podpisal dokument, v katerem je napisal, da lahko Laško postane mesto. Od takrat torej v svojem imenu ne uporablja več besedice trg. Po tej letnici se je Laško začelo hitro spreminjati: zgradili so ceste, napeljali vodovod, nekaj let kasneje je bil zgrajen kulturni dom, tako da je to pomenilo veliko spremembo za samo Laško. Nastajati je začelo tudi politično središče.

Ob omenjeni visoki obletnici trških pravic v Laškem in hkrati ob 90-letnici pridobitve mestnih pravic pripravljate v muzeju različne dogodke, povezane s tem. Jih lahko nekaj predstavite?

Na začetku leta smo pripravili razstavo, posvečeno tem obletnicam, in sicer v prostorih Občine

Laško. Pretekli teden smo odprli razstavo, posvečeno Aleksandru Karađorđeviću.

Letos bo ob praznovanju visokih jubilejev izšla monografija Laškega, to je knjiga, v kateri je predstavljeno mesto z vsemi kulturnimi in naravnimi znamenitostmi.

23. septembra je bila v Laškem prireditev Mesto smo ljudje. To je bil velik dogodek. Obiskovalci so lahko videli Matejev sejem, na katerem je bilo predstavljeno Laško, ko je postalo mesto. In takrat je prišel igralec, ki je igral Aleksandra I. To je bil zelo poseben dogodek.

Muzej Laško je star že več kot sto let. Laščani smo ga vzeli za svojega. Kako ste zadovoljni z odzivom domačinov in turistov?

V svojem »življenju« je imel vzpone in padce. V preteklih letih so bile ves čas razstave, tako da muzej živi že zelo dolgo. Zdaj dobiva tudi finančna sredstva, tako da lahko obratuje in pripravlja programe. Kako so ga Laščani vzeli za svojega, je težko reči. A zagotovo večkrat pridejo v muzej, kadar je razstava povezana z Laškim.

Menite, da Laščani dobro poznamo svoje mesto? Včasih se zdi, da marsikdo ne zna naštetih niti vseh današnjih krajevnih skupnosti v občini, kaj šele, da bi ljudje poznali kakšno zgodovinsko dejstvo, sploh bolj oddaljeno.

Da in ne. Laščani vedo, kje je dober sladolek, medtem ko zgodovine mesta verjetno ne poznajo najbolj.

Zagotovo ste veliko v stiku z obiskovalci oziroma s turisti, ki prihajajo v naše mesto. Kakšen je njihov odziv? Kaj jih najbolj navduši?

Zdi se mi pomembno, da poznamo ljudi, ki živijo v Laškem. Turistov je v Laškem veliko, v glavnem želijo videti pivovarno, verjetno zaradi reklam, medtem ko so samostojni obiskovalci zelo presenečeni nad Laškim, ker ne poznajo starega dela. Pravijo, da je mogoče veliko videti, a zelo malo doživeti.

Kot kustos imate predvsem veliko opravka s preteklostjo. Kako pridobivate gradivo za razstave in druge dogodke?

Za razstave poskušamo uporabiti gradivo, ki ga imamo v muzeju. Zelo bogate so zbirka geoloških ostankov raznih fosilov, kulturnozgodovinska, arheološka in umetnostna zbirka, dobro je založena tudi zbirka orožja. Ponavadi se povežemo z zbiralci, ki nam pomagajo s tem, kar imajo.

Kaj obsega kustosovo delo? Kakšne so njegove zadolžitve? Kje se pri delu sooča z največ težavami?

Kustos je oseba, zadolžena za določeno področje v muzeju. Pripravlja razstave na tem področju in

ga raziskuje. Če bi sam delal v velikem muzeju, bi se ukvarjal s proučevanjem fosilov, mineralov in bi pripravljaj razstave na to temo. V majhnem muzeju pa kustos dela vse: pometa, vodi obiskovalce, razlaga, postavlja razstave, čisti eksponate, čisti orožje ...

Katero zgodovinsko obdobje vam je najbolj pri srcu? Zakaj?

Najbolj mi je pri srcu miocen, obdobje pred 20 do 10 milijoni let. Iz tega obdobje je ostalo zelo veliko kamnin in fosilov.

Če bi morali izbrati zgodovinski dogodek, povezan z Laškim, katerega bi izpostavili kot najljubšega? Zakaj?

Prihod Južne železnice. Takrat je Laško zadnjič spustilo svet k sebi. Prihod železnice je pomenil hiter razvoj Laškega. Takrat se je začelo razvijati gospodarstvo, veliko ljudi se je preselilo v Laško, obe zdravilišči sta začeli delati.

Kakšni so načrti muzeja?

Želim si, da bi občina odkupila hišo, ki se drži muzeja, da bi jo lahko uredili ter v njej razstavili stvari, ki jih imamo zdaj spravljene.

Letos bomo pripravili še eno razstavo, in sicer novembra, sicer pa smo za to leto končali delo. Je pa želja, da bi pripravljali razstave in povečali količino eksponatov, ki jih imamo v muzeju. Načrt je tudi dokončna digitalizacija zbirke fotografij, radi bi se lotili tudi digitalizacije dokumentov, ki jih imamo, obstaja tudi želja po prevodu kronike Karla Valentiniča.

Že morda razmišljate o 800-letnici trških pravic in 100-letnici mestnih pravic čez deset let?

O tem sem razmišljal že lani. To bo vsekakor glavni dogodek in Laško bo takrat pripravilo številne dogodke, pri čemer bo vsekakor sodeloval tudi muzej s kakšno posebno dejavnostjo.

Sara Hrastnik, foto Adelisa Šljivar

MESTO SMO LJUDJE

Matejev sejem in prihod kralja Aleksandra I.

Aškerčev trg je v soboto, 23. septembra, gostil Matejev sejem in prikaz življenja v mestu v letu 1927. Na ta dan je Laško obiskal tudi Nani Poljanec oziroma Aleksander Jurkovič v vlogi kralja Aleksandra Karađorđevića.

Andrej Gobec in Leunora Abazi

ANKETA

Kralj ne pride vsak dan

Po soboti, 23. septembra, smo povprašali nekaj udeležencev prireditve Mesto smo ljudje, kako so se počutili in kaj jim je bilo všeč.

Kaja Terglav: V soboto mi je bilo zelo lepo, saj je v Laško prišel kralj in smo stali ob cesti ter mahali z zastavicami. Ni mi žal, da sem prišla, ker sem videla in se naučila veliko novih stvari.

Neja Ljutić: Všeč mi je bilo, ker so predstavili življenje na star način, obiskal nas je tudi kralj Aleksander I. Vse skupaj sta polepšala dobro vzdušje in lepo vreme. Izvedela sem tudi, da je na ta dan pred devetdesetimi leti Laško dobilo mestne pravice.

Gloria Sevšek: Sobotno dogajanje si bom še dolgo zapomnila, saj je v Laško prišel kralj. Prej sploh nisem vedela, kako so bili oblečeni, in ko sem videla vse te dame in mladeniče ter razred z učiteljico, sem ugotovila, da je bilo marsikaj drugače.

Lukas Vegel: Uprizoritev prihoda kralja ob devetdesetletnici pridobitve mestnih pravic se mi je zdela zelo zanimiva, saj so pri tem sodelovali tudi moji sošolci in sošolke. Posebej mi je bilo všeč, da smo lahko jahali konje in gledali posnetek. Vesel sem, da na ta dan nismo imeli običajnega pouka.

Urška Ojsteršek: Tako kot so živeli včasih, je bilo bolj preprosto in brezskrbno. Glede dneva obiska kralja imam dober vtis, saj smo videli, kako so živeli naši dedki in babice. Na Aškerčevem trgu je bilo predstavljenih veliko stvari, med drugim tudi, kako je včasih potekal Matejev sejem. Najbolj všeč so mi bile stojnice, na katerih so si obiskovalci lahko kaj kupili.

Ema Lapornik, foto Andrej Gobec

Svet leta 1927

Leto 1927 je bilo navadno leto, ki se je po gregorijanskem koledarju začelo na soboto. V njem so se zgodili različni dogodki:

- 7. januar – prvi čezatlantski telefonski klic med New Yorkom in Londonom.
- 12. april – s pokolom delavskih komunističnih simpatizerjev v Šanghaju se prične kitajska državljanska vojna.
- 20. maj – Saudova Arabija postane neodvisna država.
- 20. in 21. maj – Charles Lindbergh opravi prvi čezatlantski polet brez postanka iz New Yorka v Pariz s svojim letalom Spirit of St. Louis.
- 24. julij – v Romuniji je ustanovljena skrajno desničarska Železna garda.
- 12. november – Lev Trocki je izključen iz Komunistične partije Sovjetske zveze, kar da Stalinu izključno oblast v državi.
- 24. november – popoln sončev mrk je viden nad severno Anglijo in Walesom.

Rojstva pomembnih ljudi:

- 28. januar – Smiljan Rozman, slovenski pisatelj, dramatik in slikar
- 6. marec – Gabriel García Márquez, kolumbijski pisatelj, nobelovec
- 31. marec – César Estrada Chávez, ameriški delavski aktivist
- 6. maj – Ninian Smart, škotski religiolog in filozof
- 6. december – Tone Ferenc, slovenski zgodovinar

Prejemniki Nobelovih nagrad:

- Fizika – Arthur Holly Compton, Charles Thomson Rees Wilson
- Kemija – Heinrich Otto Wieland
- Fiziologija ali medicina – Julius Wagner-Jauregg
- Književnost – Henri Bergson
- Mir – Ferdinand Buisson, Ludwig Quidde

Leta 1927 sta bila ustanovljena tudi:

- A. S. Roma, italijanski nogometni klub iz Rima. Ustanovljen je bil 22. julija 1927 kot rezultat združenja štirih rimskih nogometnih klubov.
- Letalski center Maribor, najstarejši slovenski letalski klub, ki deluje na letališču Maribor. Ustanovljen je bil 20. decembra 1927 z imenom Naša krila. V svoji zgodovini je imel več imen: Naša krila, Aeroklub Maribor, Aeroklub Žarko Majcen, od leta 1967 pa ima ime Letalski center Maribor. Poleg teh društev so bila ustanovljena še mnoga druga kot so Detroit Olympics, NK Železničar Maribor, Toronto Ravinas ...

Hana Obrez, vir: Wikipedia

Miha Zupan

PIKA NOGAVIČKA

Pikin dan v Velenju

V četrtek, 21. septembra, smo se z avtobusom izpred PŠ Debro že navsezgodaj odpeljali na obisk k Piki Nogavički v Velenje. Sprejela nas je Pika Zoja, ki nas je popeljala po Pikini deželi.

Rdeča nit letošnjega festivala je bilo podeželje, zato smo se na vsakem koraku srečevali z njim. Najprej smo obiskali ustvarjalne delavnice, kjer je vsak učenec našel kaj zanimivega zase, četudi je bilo to igranje s palicami na lonce ali občudovanje različnih vrst buč v buči velikanki ali opazovanje živali iz odpadne embalaže. Še boljše doživetje je bilo, ko smo se povzpeli na gusarsko ladjo in opazovali dogajanje spodaj. Všeč so nam bile tudi živali, ki smo jih občudovali na kmečkem

dvorišču. Obiskali smo tudi vilo Čira-Čara, a Pike ni bilo doma, saj se je potepala. Najbolj veseli smo bili njenega zaklada, kjer ima skrite svoje dragocenosti. Po vseh teh dogodivščinah so nas trebuščki opozorili, da so lačni, zato smo pomalicali. Na koncu, ko smo že skoraj mahali v slovo, smo imeli priložnost srečati pravo Piko. Z njo smo se celo fotografirali. Škoda, da je vse tako hitro minilo, saj se je bilo prav prijetno nastavljeni toplim sončnim žarkom.

Lidija Podmenik in Suzana Oder

Na obisku pri Piki Nogavički

Ah, to vreme. Večino časa dežuje, rosi ali pa je megleno. Septembra je bilo le malo lepih sončnih dni. Dolgčas.

Zato smo se drugošolci iz matične šole odločili, da bomo odšli na obisk k največji mojstrici najzabavnejših iger in najizvirnejših idej za zabavo ter popestritev še takoooo dooolgooooočasnega dneva. Saj veste, k tisti drobni deklici, oblečeni v zakrpano oblekico, dve različni nogavici, ki ima pikasta lica in oranžne lase, spletene v nagajivi kitki.

Bili smo pri Piki Nogavički. Na najbolj deževen dan v tednu smo se odpeljali v Velenje. Tam nas je pričakal Pikin pomočnik, gusar Jan. Ta dan je Piko obiskalo ogromno otrok in ni imela časa, da bi čisto vse popeljala po svojem čudovitem mestu sama. Najprej smo se udeležili njenih delavnic, kjer je vsak našel kaj zanimivega zase. Ogromno

jih je bilo. Ogladali smo si bučo velikanko, posušene rastline, ki nam pomagajo pri različnih boleznih, zaigrali pa smo lahko tudi na lesene palice in lonce. Sprehod po Pikinem mestu je rahlo motil dež, vendar nam ni preprečil obiska Fickarne. To je trgovinica, v kateri prodajajo plišaste Ficke. Brez Ficka, Pikinega najboljšega prijatelja, pa seveda nismo mogli oditi. Prav nič nas ni motilo slabo vreme, saj je čas pri Piki čisto prehitro minil. Polni prijetnih doživetij smo se odpravili nazaj proti avtobusu, se poslovili od gusarja Jana in se odpeljali proti šoli. Pika ima res ogromno in čudovito mesto, ki ga bomo z veseljem še kdaj obiskali.

*Drugošolci z učiteljicama
Danielo Čalušič in Urško Wiegeler*

PŠ ŠENTRUPERT

Zadovoljni z rezultati

»Dajmo, dajmo ...!« je odmevalo po Šentrupertu, ko so se učenci na krosu prijateljsko spodbujali in navijali drug za drugega. Na vso moč so se vsi trudili, da bi bil njihov rezultat čim boljši boljši.

V petek, 22. septembra, je bil športni dan. Učenci so se zjutraj zbrali v šoli in polni energije ter pričakovano komaj čakali, da se bodo podali na pohod ter se preizkusili v krosu.

Najprej smo skupaj pomalicali, se uredili in se nato podali na pot. Med potjo smo lahko opazovali, kako se spreminja narava, saj počasi prihaja tetka jesen z raznovrstnimi jesenskimi plodovi in nam v gozdovih že trosi prekrasne jesenske barve. Imeli smo možnost opazovati kmete, ki so opravljali razna dela na njivah in travnikih ter spravljali jesenske pridelke. Med hojo smo se prepustili prekrasnim zvokom živali, ki so se oglašale v gozdu in na travniku. Prikazal se je tudi prijeten sonček, ki je učence napolnil še z dodatno energijo.

Ko smo prispeli na cilj, smo se najprej dobro razmigali in si ogreli mišice. Nato so sledila

navodila, kako bo potekal kros. Nato se je lahko začel. Med učenci je bilo mogoče čutiti nekoliko nemira, saj jih je zanimalo, kako se bodo odrezali, ali bodo hitrejši kot njihovi prijatelji in podobno. In smo začeli ... Na učiteljičin znak so se v parih podali v tek. Vsak učenec se je zelo trudil, da bi dosegel čim boljši čas. Prav prijetno je bilo poslušati, kako so se spodbujali in bodrili. Po končanem krosu sta sledila osvežitev in krajši počitek, ki so ga učenci izkoristili tudi za analizo rezultatov na krosu.

Zadovoljni, nekoliko utrujeni in še vedno polni energije smo se podali na pot proti šoli. Po prihodu so bili učenci seznanjeni z rezultati krosa. Z njimi smo bili vsi zadovoljni.

Tako se je končal naš prvi letošnji športni dan, ki je minil v sproščenem in prijetnem vzdušju.

Katja Križan

MŠ LAŠKO

Dolina reke Gračnice

Na deževen torek smo drugošolci odšli na mini ekskurzijo v dolino reke Gračnice.

Z avtobusom smo se odpeljali do Gračniškega slapa. Ogledali smo si slap in Šmidov mlin, ob tem pa nam je veliko novih stvari na zelo zanimiv način povedal gospod Tomaž Majcen. Pot smo peš nadaljevali po dolini vse do Jurkloštra. Pri

samostanu smo si napolnili trebuščke in se z avtobusom počasi odpravili nazaj proti šoli. Dež nas ni popolnoma nič motil, saj je bilo čofotanje po lužah več kot zanimivo.

*Drugošolci z učiteljicama
Urško Wiegele in Danielo Čalušič*

Neli Ojsteršek

N. Ojsteršek